status: eidem etiam adijciens iuramēto ꝙ manuteneret semper atq; seruaret priuilegia omnia per predecessores suos reges[a] ac imperatores romanos prefate romane ⁊ alijs quibuslibet ecclesijs quocūq; concessa tempore ⁊ continentie cuiuscūq;: ipsaq; omnia ⁊ specialiter ac precipue per clare memorie Cōstantinum[b] Carolum[c] Henricum Ottonem quartū Federicum secundum atq; Rodulphum predecessores ipsius super concessione recognitione aduocatione annotatione quietatione ⁊ libera dimissione terrarum ⁊ prouinciarum romane ecclesie vbilibet positarum quarum etiam multas nominatiʒ expressit sedi apostolice romanis; pontificibus super quocunq; tenore concessa recognouit cōfirmauit: ⁊ ex certa scientia innouauit: ac etiam de nouo concessit: ⁊ terras ipsas atq; prouincias recognouit ad ius ⁊ proprietatem ipsius ecclesie plenissime pertinere: easq; nihilominus ex abundanti de nouo ecclesie sepefate donauit sub predicto se obligans iuramento quod ipsas aliquamue ipsarum partem nullo vnquā tempore occuparet seu quantum in eo esset ab alio permitteret occupari: nec in eis aut aliqua parte ipsarum iura aliqua possessiones aut tenutas haberet seu quomodolibʒ possideret: nec ĩ eis etiam potestarie seu cuiusuis capitanie aut iurisditionem quamcunq; p se vel per alium exerceret: qđ q; vt princeps catholicus ⁊ sepedicte ecclesie aduocatus[d] atq; defensor ipsam iuuaret ⁊ consilijs ⁊ auxilijs illi assisteret oportunis contra quoscunq; inobedientes ⁊ rebelles eidem ⁊ precipue contra occupantes seu turbantes terras predictas seu prouincias vel partē quālibet earundē. Sub eodem etiam iuramento promisit ꝙ tā ipās ro. ec.ꝙ̄ alias ecclesias libertatem ecclesiasticam bona iura prelatos ⁊ ministros ecclesiarū ipsarum manuteneret cōseruaret atq; defenderet suo posse. ⁊ ꝙ ec.ro. vasallos contra iusticiam nullaten⁹ offensurus: deuotosq; fideles ecclesie ēt in imperio ↄstitutos benigne tractaret: nec eos opprimeret ↄtra iusticiam aut quantū ĩ eo eēt[e] per aliū opprimi sustineret: sed in suis potius iurib⁹ ⁊ iusticijs ↄseruaret. Hoc quoq; iuramentum ⁊ etiam pristinum pro eo nobis p suos nūcios vt premittit᷑ p̄stitū: receptis sue coronationis insignijs inouauit: put ĩ patētib⁹ litteris añ coronationē ipām ei⁹ regio magno sigillo ⁊ alijs post coronationē cādē ei⁹ ĩpiali aurea[f] bulla munitis inde cōfectis litteris quas in archiuis[g] romane ecclesie reponi ⁊ diligenter cōseruari fecim⁹ plenius cōtinetur.

Rubrica de exceptionibus.

Clemens.v.in ↄcilio vienensi.

¶ Exceptio excōicationis opponitur dilatorie qñcunq; peremptorio non obstante. Jo.and.

Excōicatiōis exceptio dilatorie[h] in qualibet parte litis[i] opponi[k] pōt termino perēptorio[l] p iudicē assignato[m] ad proponendum exceptiōes declinatorias ⁊ dilatorias[n]: non obstante[o]. ¶ Seruata tū constitutione felicis recordationis Innocentij pape quarti edita circa hoc ĩ concilio lugdunensi[p].

Rubrica de sentētia ⁊ re iudicata:

Clemēs quintus in cōcilio vienensi.

¶ Qui tres sñias ↄtrarias in quauis causa reportauit: de illarū nullitate nō agit nec excipit ipsarū executione non facta. Jo.an.

Ut calūnijs litigantium occurratur: is qui in beneficiali vl' alia quauis[q] cā tres[r] ↄtra[s] se ĩ petito

a ¶ Reges.romanos vt sequitur: ⁊ per hanc litteram videt᷑ ꝙ rex romanorū̄q nondum est ĩperator vel coronatus priuilegia dare possit: de quo satis nota.in Spec.de rescrip.p̄sentari.§.fi.ver.item qđ est obtentum: ⁊ hoc disputauit ⁊ tenuit. Ja.de are.cuius questionē ad litteram posuit. Ex.i.l.bene a zenone.C.de q̄dri prescrip. Inno.in decre.venerabilem: dicit ꝙ si imperator non possit recipere coronā ĩ loco debito: nihilominus auctoritatem administrandi recipere potest a coloniēsi archiep̄o ad quē spectat vl' ex ipsa electione habet illam s̄m eū refert Hosti.de verb.sig.super quibusdā ꝙ vidit in alamania p̄ p̄ncipes iudicari ⁊ teneri: qđ rex romanorū post electionē cōcordē hēat oēm potestatē quā imperator: ⁊ ꝙ vnctio nihil addit: ⁊ facit qđ no. Jo.xciij.dis. legim⁹ vt scripsi sup ver.post q̄: ⁊ super ver.futurus.in gl.s. quod plus est: vidi ⁊ habeo formas quarūdam lr̄arū que de registris Inno.iij. dicuntur extracte que narrarūt super negocio.discordie electionis de qua loquitur decre.venerabilē quarum altera dirigebat᷑ archiep̄is ep̄is ⁊ p̄latis ⁊ p̄ncipib⁹ alamanie ⁊ sclauie vel sclauonie: altera specialiter maguntino inter alia referentes ꝙ inconcussa cōsuetudo impii facta certa rōni consona iur. subnixa per patiētiam se ap. tolerata ⁊ p tolerantiam approbata: hoc hʒ ꝙ duobus electis in discordia vterq; administrat vt rex ⁊ oēm imperij iurisditionē exercet ꝙ declarat ibi papa locum habere donec per papam alterius electio fuerit approbata aut reprobata

b ¶ Constantinum. disputant aliq an donatio p cōstantinū facta ecclesie ro.ĩ p̄sona beati Siluestri: de qua xcvi.di.cōstātin⁹ palea est: valuerit: ⁊ an successor illam reuocare potuerit. Accursius tenet ꝙ donatio nō valuit ĩ auc.quō oʒ ep̄os post princi.col.ij.sed Jo.s̄ q hoc notat lxiii.dis.ego Ludouicus: ꝙ valuerit ⁊ ꝙ sit irreuocabilis pbat hec lr̄a: ⁊.s̄.de elec.fundamēta.§.ne aūt li.vi.⁊ facit quod no. host.ĩ sum.de immu.ec.§.pe.ad fi.

c ¶ Carolū. de quo.xi.q.i.volumus: de iudi.nouit.

d ¶ Aduocatus.vide qđ no.⁊ scripsi de electi.venerabilē §. quod autem.

e ¶ In eo eēt.fac.xliii.di. ephesis.clvii.di.ꝙ ad nos de testi. constitutus.

f ¶ Aurea bulla: pʒ ergo ꝙ ante coronationem nō vtit᷑ bulla sed sigillo: sic ⁊ papa aliter vtitur bulla ante coronationē ꝙ̄ post: vt no.in fi.li.vi.super data: priuilegia imperiali cū aurea bulla vidisse nō memini nisi vnū: nec ēt multū videt᷑ expediēs p̄uilegijs bullā aureā appendi pp p̄ciositatē enim metalli est de subtractiōe bulle periculum.ob quam etiā cām prudentes prelati ⁊ p̄ncipes temporis nostri sigillis argenteis vel aureis non vtuntur.

g ¶ Archiuis.habet᷑ idem verbū.C.de fide.instru.auc.ad hoc.xxx.q.i.puenit vt ibi no.dicuntur archiui armarii librorū: ⁊ deriuatur ab archa.hiero.in plogo hester dicit seipsum librum leuasse de archiuis hebreorū: vide no.de pba.cū cā de prescrip.ad audientiam.

Excōicationis. Primo decidit dubium. Scđo illud determīat ⁊ s̄ declarat ibi: seruata tū. Imola. Se sūmat reprobās qđ no.hosti.e.ti.pastoralis: qui dixit obstare lapsū termini huic exceptioni pponēde lʒ vbi terminus statutus non est: opponi posset vsq; ad sniam: ⁊ approbat quod ibi no. Ber.⁊ host.⁊ guil.in spec.co.ti.§.ii.ver.sed nūquid post.⁊ itelligitur hoc s̄ maiori excōicatione que repellit ab agendo.s̄.eo.a nobis: facit de senten.excōmu.si quem. Jo.an.

h ¶ Dilatorie.s.ad differendam litē actoris excōicati: de iudi.intelleximus opponitur.n.interdū in vim pemptorie: puta ad perimēdā electionē pp excōicationē eligentiū vel electi quo casu locū nō hʒ de re.pia.eo.ti.li.vi.⁊ ibi no.dicit Guil.ĩ spec.ꝙ ēt qñ opponit᷑ cōtra iudicē vel cōtra procuratorem non obstat lapsus termini.hoc no.in predicto.§.ver.quid si termino.⁊ ver.seq.de secunda dixi de pcu.in nostra.

i ¶ Litis principalis de cā vero appellatiōis plene scripsi.eo.ti. significauerunt: in tex ⁊ super glo.pe.

k ¶ Opponi. q̄druplex huius iuris rō habetur ĩ decre.pia in prin.glo.

l ¶ Peremptorio.tenet hosti.in decre.pastoralis ⁊ guil.in specu.de dila.§.i.versicu.exceptorie.quod talis terminus ēt si hic non exprimatur intelligitur peremptorius alle.decre.consuluit: de off.dele.hoc probat littera illius decre.pastoralis ⁊ Guil.ibi ex tunc vt ibi scripsi.sed dato ꝙ iudex peremptorie expressit nō obest.hoc vul hec lr̄a.

m ¶ Assignato. iste termin⁹ assignari debet ad petitionē actoris nō rei vt satis dixi.s̄.eo.pastoralis.

n ¶ Dilatorias. nunqđ ad peremptorias proponendas possit iudex statuere peremptorium: fuit opinio ꝙ nō.de qua.s̄.eo.pastoral.s̄.pma glo.

o ¶ Non obstante. hanc opinionem in decre.pastoralis: approbare solebam hac ratione: quia q̄druplex ratio illius decre.pia ita urget post terminum sicut prius. Itē q̄ lis contestata est quasi q̄dam peremptorius terminus dilatoriarum: de re iudi.inter monasteriū ⁊ tamen post illam proponit᷑ hec exceptio. Item terminus datus ad exceptionem illam probādā qui lapsus est non impedit illam proponi de nouo ergo nec terminus datus ad proponendū. Itē sñia nō p̄cludit viā huic exceptioni multominus termini lapsus: hec oīa pbantur in predicta decr.pia ⁊ his rōnibus puto decre.hanc locum habere: etiā si nominatim exceptione excōmunicationis terminus datus eēt: nec enim potest iudex beneficium iuris auferre reo per quod ē sibi permissum ꝙ in qualibet parte litis illam opponat de reg.iur.indultū cū cōcor.lib.vi.

p ¶ Lugdu.e.ti.pia.li.vi.que statuit sub qua forma pponat᷑: ⁊ quotiens termini probandi: ⁊ pena non probantis.

Ut calumnijs. Primo premissa ratione decidit vnum casum. Secundo simili ratione decidit aliū ibi: similiter: tertio declarat ⁊ ostendit constitutionem locū habere ēt ad pendentia p appellationem ibi q̄ ad causam. Imola. Et respicit ēt pendentia: nouum ⁊ equū quod hic dicitur cui est si.s̄.e.com.de sequestra.pos.c.fi.⁊ huic pñ.cōcor. de pe.calumniam.

q ¶ Quauis.ĩcludit sp̄ūales q̄si sp̄ūales criminales ciuiles ⁊ mixtas.

r ¶ Tres.successiue ⁊ sup eo.articulo: nō.n.locū hʒ hec pars qñ sup diuersis tribus articulis: lʒ eiusdē cāe tres ĩterlocutorie sint late ↄ partem.

s ¶ Cōtra se.de tertio q vult pp suū ĩteresse executionē sñie impedire: habetur eo.ti.cū super: ⁊ ibi satis no. Inno.⁊ Host.

a ¶ Possessorio. cōcor. prædi. decre. ſ. de sequestra.

b ¶ Sententias. non vicit diffinitiuas: sicut. j. parte p̄ori. per quod patet i interlocutorijs quarum facienda sit executio locum habere quod hic dicitur: ⁊ quo iure petatur illarum executio: vide in Spe. de sen. excōmu. §. pe. circa finem.

c ¶ Agendum. de nullitate. modos nullitatis et coram quo iudice agatur de nullitate ⁊ an coram iudice appellationis de hoc agi possit scripsi post Innocen. ⁊ Hostien. eodem titulo. c. i. de ap. dilecto: ⁊ spe. eodem titulo. §. iuxta. per totum ⁊ ad fi. ⁊ ibi in versi. sed si causa tractatur an sententia pronunciata nulla ex prioribus actis causa iudicetur.

d ¶ Alicuius. ex eis: hoc intelligo qñ simpliciter ī secūdo ⁊ tertio iudicio cōfirmata est prima sententia: ⁊ si diuersa continebat capitula vel vnum separabiliter: licet in certa parte fuerit infirmata tamen quo ad illa capitula vel parte in qua vel quibus confirmata fuit: primo ⁊ secundo dicam hoc locum habere ⁊ in alijs non: exemplum patet de testamentis rainucius: ⁊ c. rainaldus.

e ¶ Admittatur. per hāc literam videtur ꝙ etiam si non petat victor executionem: per modum tamen exceptionis repellere poterit de nullitate agentis ⁊ est simile quod plene scripsi de ordi. cogni. capitulo finali vltro ergo se offerat executioni ⁊ sententijs pareat si ō nullitate vult agere: con cor. de ordi. cogni. cuz dilectus.

f ¶ Donec. facta ergo executione poterit agere: et si obtinebit in causa nullitatis obtinebit etiam revocationem executionis facit de resti. in integ. sus citata. C. de preci. impe. offer. autentica. que supplicatio.

rio vel possessorio[a] sententias[b] reportauit: ad agendum[c] de nullitate ipsarum vel alicuius[d] ex eis nullatenus admittatur[e] donec[f] huiusmodi sentētie plenarie[g] fuerint executioni mandate. ¶ Similiter si ille contra quem tres sententie diffinitiue[h] late fuerint[i] ab iterlocutoria vl' grauamie ante prolationem ipsarum vel earum alicuius[k] se appellasse[l] ⁊ causaz appellationis huiusmodi[m] adhuc pendere[n] proponat: sententiarum predictaruz executionem tali pretextu nolumus impediri[o]: que ad causas qualiter cunqz etiam per appellatione pendentes[p] duximus extendenda.

Idem.

¶ Sententia lata contra citatū extra citantis territorium existentem nulla est ipso iure. h. d. Jo. an.

Pastoralis[q] cura[r] solicitudinis nobis diuinitus[s] super cunctas christiani[t] populi nationes iniuncta nos[v] inuigilare[x] remedijs subiectorum: ⁊ eorūdem periculis obuiare: ⁊ scandala remouere cōpellit. ¶ Sane[y] cum iādudum inter quondam henricum imperatorem[z] romanum: ⁊ charissimum in christo filium nostrum Robertuz sicilie regem: grauis fuissz materia turbationis exorta: asserente[ꝗ] de ide imperatore predicto ꝙ cum quibusdam ipsius[ꝯ] subditis[ꝰ] rex confederationes ⁊ conspirationes[a] fecerat in ipsius maiestatis offensaz: quodqz tractauerat ⁊ ordiauerat[b] vt ciuitates quedam sub imperij ⁊ imperatoris eiusdem obedientia consistentes contra eum ⁊ imperiū rebellarent: gētesqz suiipsius fulte[c] subsidio: nonnullas alias imperij ciuitates ⁊ castra īde violenter eiectis ipsi[d] iperatoris officialibus occupauerūt: ⁊ pro ipso rege occupata tenebant: ac alias etiam[e] ī vrbe ⁊ alibi ī iperij: ⁊ imperatoris eiusdez cōtemptum: ⁊ sue maiestatis iniuriam ⁊ rei pub. detrimētū multa grauia fuerint p regē eundē ac maliciā ⁊ istigationē ipsius tam a suis stipēdiarijs q̄ a subditis imperatoris cōmissa: prebabitis[f] iperatorem eundem quibusdam pcessibus cōtra eum abūtem[g]: tū quamuis legitime iuxta iperatoris assertionem citatum: ac ꝙ supradicta erant notoria per imperialē interlocutoriā declarata[h]: imperator ipse regem affirmans ꝓpter premissa lese maiestatis criminis reū esse: in eum p emptorie vt dixit ⁊ sufficienter citatum: sed ꝓparere contumaciter recusantez tanquā rebellem pditorē ⁊ hostem iperij ac reuz criminis supradicti priuationis oium dignitatum quocunqz comprehēsarum titulo ⁊ quibus se intitulabat rex ipse: auctoritatum quoqz bonorum ꝓuinciarum terrarum bonorum iuriū ⁊ iurisditionū tā perpetuoruz quam tpaliū: ⁊ si qñ veniret ī suā ⁊ imperij fortiaz mutilationis etiam capitis sententiā promulgauit: oēz supplendo[i] defectum: si quis[k] forsitan fuerat ex solēnitate iuris omissus in processibus memoratis: premissa: vt asseruit faciens exigēti iusticia ⁊ de imperiali etiaz potestate. ¶ Verum qz hmōi sententia que non est a discretione matre[l] virtutuz sed a nouerca[m] iusticie voluntaria: scilicet iudicātis precipitatio-

appellatum: infra tp̄s debituz appellasset: tūc adaptaretur hec littera: qz adhuc illius appellationis causa penderet.

o ¶ Impediri. lz ergo ex pendentia illius appellationis dubitetur an saltem vltima sniā tenuerit vult tñ ꝙ fiat executio saluo iure retractationis tam snie ꝙ executionis si iudicet bene appellatum: ⁊ dixi. s. pri. rñ. non enim impedit hec littera appellatiōis illius prosecutionem dūmodo ipsius fatalia non sint lapsa.

p ¶ Pendentes. vide. s. e. cō. de iudi. dispendiosam. in fi.

q ¶ Pastoralis. tres p̄tes prēcipales habet hec constitutio. s. exordium. narrationem ⁊ conclusionem. Prima p̄oit exordium breue. Secunda ibi: sane narrās causas ⁊ effectū cuiusdam snie late per quondam imperatorem henricum in regem Robertum cū suppletiōe defectuū oñdit nullitatē illius cause tā ex ipsi[o] causis alijs insertis in illa q̄ ex personis a quo ⁊ in quem snia lata fuit. Tertia ibi vt igitur. ꝓcludendo declarat illam snīam irritam: ⁊ illam ēt irritandam quatenus de facto p cessit. secūda subdiuiditur: qz p̄mo narrat snie causas defectuz ⁊ suppletionē: vt dixi: secunda ibi verum: subiicit illam eramini: ⁊ dicit quare. tertia ibi notoriū iprobat citationez ⁊ pcessuz ex metu citati rōe astātiū iperatori: ⁊ rōe loci. quarta ibi: vt illud illam īmprobat rōne loci in quo ⁊ de quo citatio facta fuit: quinta ibi: deniqz ꝓcludendo ꝯ snīaz prius soluit duplex obstaculum: quo dici posset regez vassalum imperij ⁊ imperium deliquisse. sexta ibi rursus ostendit diuersis modis in illa sententia imperatorem sue potestatis terminos excessisse. septima ibi ceteruz. soluit suppletionem defectuuz quā ī snia fecit impator.

r ¶ Cura hic incipit ꝓstructum. ⁊ tale vel simile puto ꝙ erat exordium decisum. de decreta. pastoralis: in compi. greg. sub diuersis titulis collocata vt dixi. s. de rescriptis pastoralis ī p̄ncipio.

s ¶ Diuinitus. per versi. illud pasce oues meas. Joan. vlt. de elec. significasti: ō ma. ⁊ obedi. solite.

t ¶ Christiani. de homi. pro humani. lib. vi. ⁊ facit. extraua. boni. vnam sanctam: ⁊ facit. hec littera ad id qō dixi. s. de testi. c. i. scilicet ꝙ regularitet iudeos non compescit ecclesia.

v ¶ Nos compellit. quod est. j.

x ¶ Inuigilare. ponitur hic ī p valde: sicut de fideius. c. j. de quo vide ī specu. ō vispu. ⁊ alle. §. post hec. ver. illis: ibi īponitur: ⁊ huic exordio ꝓcor. proc. sexti. ō of. dele. officij. eo. lib.

y ¶ Sane narratio.

z ¶ Imperatorem. īcohauerat enim discordia eo nōdum coronato. s. ea. cōpi. de de iure iur. c. j. post prin.

ꝗ ¶ Asserente. forte veraciter. qō tñ snia nō iustificat: vt sequtur ī. §. rursus.

ꝯ ¶ Ipsius. īperatoris vel regis: primum placet.

ꝰ ¶ Subditis. idē si cū nō subditis ⁊ vl hostibus. C. ad. l. iul. maie. si qs. cāonizata. vj. q. j.

a ¶ Cospirationes. vide qō scripsi de iudi. exhibita.

b ¶ Et ordinauerat. rex romanorum Robertus.

c ¶ Fulte. i. munite. firmate vel adiute.

d ¶ Etiā. in vrbe romana. s.

e ¶ Abūtez. an sup crie ꝯ abūtez snia ferri possit no. de do. ⁊ ꝓtu. veritatis.

f ¶ Declarata. vtile ꝓstitū ē notorijs sic interloqui: ⁊ facit ad no. de iureiur. ad nostram. iij. s. de offi. dele. c. i. lib. vj.

g ¶ Supplēdo. de effectu hui[o] clausule videas ī spe. ti. ij. §. nūc ostēdēdū. v. xviij.

h ¶ Si quis. s. defectus.

i ¶ Patre. i. q. v. presentium: de offi. custo. c. j.

k ¶ Nouerca. sicut se habet nouerca ad priuignos: que seuire solet in illos: sic se habet ad iusticiam voluntas precipitis iudicis: hoc intendit. Inde dixit quidaz gaudet in afflictos seuire nouerca potestas: sicut etiam dicit canon ꝙ negligen-

g ¶ Plenarie. cōcor. de resti. spo. c. fi. ⁊ patet per hoc verbum ꝙ nō facta executione etiam minime partis eius quod pnunciatū fuit īpedīet agens. ſ. iij. q. j. reintegranda.

h ¶ Diffinitiue. hoc nō expressit. s. pri. rñ.

i ¶ Fuerint. successiue: vt. s. dixi. qz victus a p̄ma ⁊ a secūda snia appellauit: a tertia vero non potuit appellare: de appel. sua nobis.

k ¶ Alicuius. maxime in vltima. hoc pcedit: cum. s. dico me appellasse a grauamine illato per iudicem secūde appellationis: qua appellatiōe pēdēte confirmauit ipse iudex primam ⁊ scōam snīam: hoc dico: qz si a grauamine illato per iudicem prime appellationis appello: ⁊ iste postea fert diffinitiuam: si ab illa non appello: non erit dare tertiam diffinitiuam: multo minus si appellarem a grauamine iudicis cause principalis: si vō appellauero ab illa snia: ⁊ vtranqz appellationem pseqor. tunc pcedere posset casus iste: facit cle. s. de do. ⁊ cōtu. si autem.

l ¶ Appellasse. pponat quod est. j.

m ¶ Huiusmodi. emisse. ante snīam ab īterlocutoria: ⁊ grauamine: cui[o] psequtio studiose differtur: vt videatur finis cause p̄ncipalis.

n ¶ Pendere. alias appellasse nō iuuaret illū: si deserta vel contra eum finita esset illius appellationis cā. Sed quid si dicat se sic appellasse ⁊ cām appellationis finitā p se. s. qz pnunciatū fuit bene appellatuz. Dico ēt qō tunc non impeditur executio per rñ. s. pri. allegat enim nullitatem quia per id constat iudicem a quo fuit appellatum diffinitiuam ferre nō potuisse. sed si aduersarius ab illa pronunciatiōe a qua pronunciatum fuit bene

tia est nonerca eruditionis.lxxxiij.di.nihil.

a ¶ Percipitatione.de iniquitate vicitur q̃ ola p̃cipitat:de pe.di.iij.ſter hoc bir eũ.i.⁊ est precipitiũ:quod fit ſine modo ⁊ cũ periculo.de ſepul.ex parte.

b ¶ Profutura.vt ec.bene.c.vno.

c ¶ Lime.viij.q.i.§.cũ ergo.ver.ferrum:⁊ est inſtrumentum fabrile.⁊ ferreum quo metalla roduntur poliũtur minuuntur ⁊ purgantur.

d ¶ Libramini.habet hoc verbum.xlv.di.oĩs.de re iudi.cuz eterni.li.vj.⁊ est librare per libram que certũ bz põdus aliqd ponderare vel equare:inde vicitur q̃ in menſe ſeptẽbri ſol i gre ditur ſignum libre:q̃ tunc dies ⁊ noctes equantur.

e ¶ Cauſis.ex cã facile deprehẽditur iniquitas ſententie:ꝺ reſt. in integ. tum ex litteris:⁊ ideo datur cõſilium ne cã exprimatur:de re iudi.ſicut.

f ¶ A quo.ſ.imperatore.

g ¶ Et in quez.ſ.regem.

h ¶ Illius.ſ.ſnle.

i ¶ Exercitus.collectio hominũ in expeditione.

k ¶ Suos propinquos familiares ſubditos.

l ¶ Notorio.facit hec lẽa ad hec que ſcripſi de appel.ex parte.i. Nam videtur hic colligi q̃ non ſolum aſſignato loco notorie ſi tuto poſſit appellari etiam exceptione non oppoſita: ſed etiam q̃ ſine appellatione citatio non artet:⁊ facit quod.no.in ſpe.de cita.§.i.ver.itez q̃ citatio fit ad locum.i.⁊.ii.ver. ſed quid ſi citatus:⁊ quod no.Inno.⁊ boſt. de vila.c.ii.

m ¶ Stipatum.quaſi vallatuz circundatum vel fulcitum.

n ¶ Admodũ.pro valde ſic in decre.romani.verſi.nos itaqz. ꝯ.ea.com.de iureiur.

o ¶ Ac prefato.capitali.

p ¶ Cõſiſtorij.idem verbum ij.q.vi.anteriorum.§.ad hoc ⁊ auc.ſed lis:de app.ex inſinuatione:⁊ dicitur a ꝯſiſto tis beſt. v.in prin.ſedebat ſuper ſolium ſuum in conſiſtorio palatij.

q ¶ Sinu.idem:verſi.xiij.q.i. §.ii.circa fi.de iudi.⁊ ſi iudeos ⁊ huic concor.ut lit.non contesta.accedens.ii. vbi patet q̃ꝺ non ſufficerent littere de conducto.

r ¶ Per violentam.per hanc litteram videtur q̃ ſi captiuus ad penam vel periculum mortis relaxatur iuramento ſuo de redeundo ad carcerem certa die ſi mors erat iniurioſa redire nõ teneatur.alias tenetur.

s ¶ Offerre.quaſi dicat nullus:niſi ex multe patientie merito ſicut ambroſius.xx iij.q.viij.conuenior.

t ¶ Vitantur.etiam per volucres.Ouidi⁹.ij.de remedio amoris.Que nimis apparent retia vitat auis.

v ¶ Natura qua quis nõ ſolũ ſeipſum:ſed nec alium vult offendi.Inde Tuli⁹ li. .iij.de offi.Homo nature obediens homini nocere nõ poteſt.

x ¶ Deſiperet.cõcor.de renũ.niſi cũ pridem.ver.ſed vices.

y ¶ Diſtrictum.imperij p hãc lẽam ⁊ ſequẽtes patet q̃ iperator nõ diſtrigit totũ orbẽ:lz dicatur dñs mundi.ff.ad.l.rho.de iac.l.deprecatio.vii.q.i.in apib⁹:ſatiñ pro ipſo ius cõe:quo fundat itentionẽ ſuam in orbe:ſicut epi.i vio.de quo ſcripſi poſt Hoſtien.de offi.archi.c.fi.ſuper.j.gl.

z ¶ Artauit.de cõſti.c.ij.lib.vj.

⁊ ¶ Nequaq̃.aſſerit purã negatiuã quã percipere poterat.

? ¶ Requiſiti.hic ⁊ i iferioribus declarat no.de fo.cõpe.c.vl.in prin.iij.q.vi.c.i ꝺ rapto.i.de hac inquiſitione: vide q̃ꝺ no.i ſpe.de cõpe.iu.adi.§.i.ver. ſz quomõ: ⁊ de accu.§.j.ver.ſed nunquid.⁊.§.fi.ver.vt autem.

ꝯ ¶ Eſſent.p ipſi⁹ coronatione: vt in.c.romani.ꝯ.de iureiur.

a ¶ De proceſſibus.de diſcordia bene ſciuerat prius: de iureiur.romani.

b ¶ Forſan.non est no.dubitationis.de hoc ꝺ teſta.c.j.

c ¶ De more.ſed nunquid de iure voluit hoc decidere:accur.in.l.ſi cui.§. fi.ff.de accu.dicit q̃ remiſſio iſta fuit ex vrbanitate vel ex volũtate: vel locum habet fm eũ:cum reus latitat:quod etiam videtur placere.Inno.de rap.c.i.ſed glo.ibi ⁊ Hoſtien.dicunt in omni graui delicto remiſſionem fieri ad iudicem delicti: per.§.ſi vero quis comprehenſorum: in auten. ut nulli iudi.colla.ir.immo dicunt quidam q̃ iuder delicti ad hoc poteſt cogere iudicem ſub quo degit p verbum inuenimus ibi poſitũ q̃ꝺ eſt neceſſitatis.xiiij.q.i.q̃ꝺ precipit .ff.quod iuſſu.l.i.⁊.ij.⁊ ſic non ob.quod dicitur q̃ par in parẽ non habet imperium :de electione innotuit. cum in hoc iuder delicti ſit maior:⁊ hoc placuit.Jaco.de ra. ⁊ pe.in auten.qua in prouincia.C.vbi de crimine agi oportet: pro his facit quod notat Hugo. lxv.diſ.c.ſi contra eos facit quod ibi notat.Jo. quod credo verius: ſcilicet quod male faciat iuder requiſitus non remittendo: is tamen qui requirit ſi alias non eſt illius iuder illum cogere vel punire non poterit.ſed agetur coram ſuperiore illius: ad quod facit de foro competen. romana.§.contrahentes libro.vj.ibi.ad denunciationem non dicit ad mandatum vel preceptũ facit etiam de offidi.ordina.paſtoralis:in principio:⁊ quod nota.de offici.delega. prudentiam .§.adijcimus:in vltima glo.nec ob.illud verbuz iubemus:in.§.ſi vero: quia licet imperator ibi iubeat:non dat per illud iudici requirenti poteſtatem iubendi vel puniendi: non conceſſum igitur non attentet.xxv. queſtione.ij.amputato. dicunt etiam predicti domini legum q̃ꝺ iuder requiſit⁹ remittet ſine aliqua cognitione: tum q̃ preſumptio eſt pro iudice requirente: de renunci.in preſentia. tum q̃ regſitus eſt merus executor:de offi.delega.paſtoralis.§.preterea.C.de exc.rei iudicã.ſi vt proponis ⁊ pro eis facit pre.l.ſi cui.§.fina.ff.de accu.quidam.contra quod procedit aliqualis cognitio:alias ſine cauſa infirmaretur:qui ſic ſtatim ligat⁹ remitteretur ad hoc.ff.de cuſto.⁊ exhiben.re.l. diuus. C.de exhiben.re. .l.fi.C.vbi de crimine agi oportet.l.i.⁊ hoc in ſua diſputatõe tenuit Bart o.de pratis per predictam.l.diuus.inducens etiam.l. ne in arbitris. C. de arbi.

d ¶ Citatum.vide quod no.⁊ diri.e.ti.tenor.in glo.pe.

e ¶ Homoqz ligius.de homagio habetur de accu.veniens:ꝺ ſimo. ex diligenti.de exceſſi.prela.grauem.de re.iur.c.fi.quod alias vꝰ hoĩs ligiuz vꝰ autem ligius quaſi ligatus.vel legius quaſi legalitatem ſeruans de hoc martinus de fano compoſuit quendam tractatum quem ponit ſpe.⁊ latius proſequitur de feu.§.ij.⁊ ibi nota hoĩs lignũ fit imperatori vꝰ regi nullius alterius fidelitate ſalua:ſz in vaſſallitico vel fidelitate reſeruat⁹ ſaltem imperatoris fidelitas vel auctoritas:in li.feu.de probi.feu.alie.l.imperialem.nec videtur quis eſſe poſſe ligius duorum ſed bene poteſt eẽ ligius vni⁹ ⁊ vaſſallus alterius vt hic.vel vaſſallus plurium:⁊ ibi de hoc. ver.x.⁊.ver.ſequentibus.

ne[a] proceſſit:partus forſan ſe deterioꝛes haberet: ſi ipſius ſententie inefficatia in publicum pꝛecone iuſticia non prodiret. ¶ Nos circa eam tali vti prouiſione volentes que detectis ipſius defectibus:ſeminata per eam extinguat pericula:⁊ ꝗ ratione reddenda ſit poſteris pꝛofutura[b]: ipſam ſubijciendã eſſe prouidimus lime[c] iuſticie ac recte libramini[d] rationis. Eiuſdem igitur cauſis[e] ⁊ continentia necnon conditione illarum a quo[f] ⁊ in quẽ[g] lata fuit diligenti ⁊ debita conſideratione penſatis patenter ex eis illius[h] aſtruitur euidentia nullitatis: ⁊ manifeſte arguitur temeritas p̃mulgantis. ¶ Notorium quippe ac indubitatum eriſtit: q̃ grandis exercitus[i] tempore dictorum proceſſuum ⁊ ſententie continue imperatori aſſiſtens regem ipſum ⁊ ſuos[k] perſequebatur odio capitali: piſanaqz ciuitas in qua lata fuit memorata ſnia regem capitali habebat odio notorio[l] ⁊ antiquo.

¶ Eſto igitur q̃ꝺ rex ipſe al's ad p̃missa fuiſſet legitime p iperatorez citatus nunquid venire ꝺbuit ad iudicez exercitu feroci ac grãdi ipſiqz citato vt premittitur odioſo ſtipatum[m]. ¶ Nunquid ẽt debuit cõparere in loco admodum[n] populoſo multum potenti: ac pꝛefato[o] in euz odio pꝛouocato. Quis enim audeꝛet vel qua actiõe aliquis teneꝛetur conſiſtorij[p] talis ſubire iudiciũ ⁊ ſe in hoſtiũ ſinu[q] reponeꝛe: ac ad moꝛtez p violentaz[r] iniuriam nõ per iuſticiam inferendam vltroneum ſe offerre[s]. ¶ Hec quidem iure timẽtur hec de more vitantur[t]: hec humana fugit ratio: hec abhoꝛꝛet natura[v]. ¶ Deſiperet[x] igitur qui citationem huiuſmodi ſaperet artaſſe citatum: vt illud tanq̃z notiſſimuz nullatenus omittamus: q̃ꝺ regem extra diſtrictum[y] imperij in regno ſclz ſicilie notorie ac continue tempore ſupradicto morantem citare non potuit imperator: nec citatio ſi quam forſan de ipſo infra imperij fines fecit: citatum extra imperium conſtitutum artauit[z]. ¶ Nos quoqz regis ordinarius iuder q̃ ad imperatoris iudicum citarem[9] vel citari aut remitti faceꝛemus eũdem nequaquam[c] fuimus regſiti[?]: immo licet ad nos ⁊ curiam noſtram temporibus illis rumores frequenter de curia imperatoꝛis veniꝛent: ⁊ iuxta eum etiã quidam ex fratribus noſtris eſſent[ꝯ]: prius tamen dicte ſententie promulgatio quam aliquid de proceſſibus[a] antecedentibus ad audientiam noſtraz peruenit. ¶ Deniqz lz rex ipſe terras aliquas ab imperatore teneꝛe dicatur in feudum: nõ tamen in eis ſed in regno prefato domiciliũ ſuũ foueꝛat: vnde imperator in ipſius perſonam nullam ratione terrarũ huiuſmodi niſi ex natura feudoꝛuz debitam ſuperioꝛitatem haꝛebat.

¶ Quod ſi punitio criminis infra diſtrictum imperialem commiſſi ad imperatoꝛem forſan[b] pertinuiſſe aſſeꝛatur. ¶ Verum eſt quidem ſi in eodem diſtrictu fuiſſet inuentus delinquens: vel ad illud ꝺ moꝛe[c] remiſſus. ¶ Dici ne ergo ſnia meruit que a iudice q̃ꝺ pꝛegez tute adiꝛi nõ potuit: ⁊ i loco notorie vt preferꝛ non tuto: in abſentez nec citatum[d] legitime ac inauditum per cõſequẽs ⁊ indefenſuz nõ maturo fuit iudicio ſed pꝛecipitio: ⁊ de tanto preſertim crimine promulgata.

¶ Rurſus non eſt ſilentio reliquẽdum q̃ꝺ ipſe rex noſter ⁊ eccleſie romane ratione regni predicti notorie ſubditus: homoqz[e] ligius ⁊ vaſſallus: ac in eodem regno non vt pꝛemittitur in imperio certuz con-

a ¶ Originē. no. p foro originis: de quo de paro. c. fi. in. i. glo. de tēpo. ordi. cū nullus. lib. vi. ⁊ in spec. de compe. iudi. adi. §. i. ver. xlii. ⁊. xliij.

b ¶ Non subfuit. inuit p nō subditū crimē lese maiestatis non cōmitti.

c ¶ Nō habebat. no. non valere sententiam: ex cuius tenore deprehendit evidens iniquitas: de hoc vidi post Inno. e. ti. cum bertoldus. s. ver. concessimus.

d ¶ Propter quā etiaz: tolle hic lfaz que est in fi. hui⁹. §. ppie terminos prātis excessit in mesem nostram ⁊c.

e ¶ Districtum. cum roma sit de tēporali dominio ecclesie. lxiij. di. ego ludouicus. xxiii. q. ul. igitur de elec. fundamenta lib. vi.

f ¶ Debitis. quid de debitoribus p iuramentuz obligatis hoc posito ꝙ hec snia fuisset iusta: scri psi post hostien. de cen. significauit: sup glo. ii.

g ¶ Fidelitate. hoc bene facit papa ō subditis imperio. xv. q. vi. alius. et. c. nos sanctorum. ⁊. eo. ti. c. ij. li. vi. ⁊ hoc ratione criminis de her. c. fi. de pe. c. fi. procedit autez hoc ex superioritate: de qua. j. §. fi.

h ¶ Subiecte. argu. ad no. xvi. q. vij. filijs. i. i. glo. s. ꝙ p dānationē vl confiscationez iudicis secularis non pdit quis iusꝑ patronatus.

i ¶ Valez. qō facere nō licuit: de elec. venerabilem. in pn. cū suis ꝓxor.

k ¶ Sic graui. lese maiestatis.

l ¶ Licuerit. facit ad no. ff. de cōstit. pn. l. i. ⁊. C. si ꝫ ius vel vti. pub. l. vl ti. p Inno. de cōsti. que in ecclesiarū: p hostiē. in sum. de rescript. §. quas vires. ver. pōt aūt. facit ēt ad qōnez de iudice habente arbitriū: quaz no. j. ō ver. fig. sepe. super ver. defensiones.

m ¶ Nole. sic eo. ti. c. fi. lib. vi. ij. q. i. in primis in fi.

n ¶ Vulgi. cui⁹ opinioqiqz ispicit. ff. de flumi. l. pma. ⁊. ff. ō fū. istru. l. cū delanionis. §. asinuz. de pur. vul. p totū: no. de reseri. nonnulli: in. iiij. glo. Quidq⁹ de pōto. Vulg⁹ amicitias vtilitate probat.

o ¶ Superioritate. vt in constitutione romani. ꝫ. de iureiur.

p ¶ Succedimus. de foro cōpe. licz ex suscepto et hmōi prāti non participant legati de latere: de hoc in spe. ti. ij. §. nunc offendendum. ver. xix.

q ¶ Dominātiuz. apo. xix. c. vltra meduz. i. ad tymo. vi. ⁊ facit. viij. vi. que ꝫ mores: in fi. de veci. tua. ij.

r ¶ Concessit. matth. xvi.

s ¶ Ex eis. concor. de elec. qualiter. in fi. j. de immu. ec. qm̄.

t ¶ Consilio. vide qō no. co. ti. c. ij. lib. vi. in prima glo.

u ¶ Reuocamus. cōcor. de re. ec. nō alie. si quis. co. ti. ad audiētiā: ⁊ qō

tinuuz ⁊ notoriū suuz hās domicilium ac originē inde trahens: imperatori eo modo nō subfuit[b] q, in euz crimē lese maiestatis cōmiserit quantūlibet oia in sententia supradicta cōtenta veritatez indubio cōtinerent: sicqz nedū cuz iure immo nec cuz iuris colore tulit imperator snīam supradictaz in regem ex cā q veritatis subsistentiam non[c] hēbat ꝓpter[d] quam ēt quatenus in eo fuit regez eundem priuando regno: et regia dignitate ac terris etiā alijs ⁊ iurisditiōibus ꝓpetuis ⁊ tpalibus: que sub eo nullatenus vel ab eo sed a nobis ⁊ sub nobis tenebat necnō procedendo contra regem eundez ex illis que per ipsius stipendiarios ac nonnullos impatoris eiusdem subiectos per maliciaz ⁊ instigationem regis ipsius contra eum fuisse cōmissa in vrbe dicebat. ¶ Cum ⁊ si fuisset ibidem reuera ꝓmissa punitio tñ coꝫ in regez veluti extra districtum[e] imperij commissoruz ad imperatorez nullatenus ptineret: inhibendo ēt in eadez snia sub magnaꝫ appositione penarum quaꝫ aliquas sibi applicari mādauit: ne quis dicto regi presumeret in suis rñdere debitis[f]: in ipsiusue familiaritate vel seruitio remanere aut eidem contra ipsum imperatorem quouis modo impēdere ꝓsiliū auxiliū vel fauorē: cū debitores seruitores ⁊ auxiliatores hmōi extra imperiū ⁊ in regno constituti predicto nullatenus impatori subessent: nec ex cōmittendis in regno eodem dictis possent penis astringi vel aliq̄liter condemnari per ipsum: absoluendo quoqz ab omni fidelitate[g] obligatiōe seruitio promissione ac pacto, puincias oēs ciuitates ⁊ castra ⁊ loca: ipsiusqz vasallos ⁊ feudatarios ⁊ alios quoslibet eidem regi quōlibet obligatos: cum includerentur in absolutione hmōi terre ⁊ persone nobis ⁊ ecclesie romane subiecte[h] propter terminos potestatis excessit in messez nostraz mittens perperā suam falcē[i]. ¶ Ceterum defectus suppletio circa processus adhibita supradictos nō tñ valet ad iustificationem ipsoruz ⁊ supradicte: quantum ad eorum sigillationē ⁊ notam: cum nullam super p̄missis prātem haberet imperator in regē: sibi als cū vt preferitur non subditū nō citatuz legitime aut remissum: ⁊ extra districtum ipsius cōtinue ac notorie consistentez nec predicta suppletio circa subditum etiam ad ea potuisset de ratione referri per que de crimine presertim sic graui[k] delato defensionis que a iure prouenit naturali facultas adimi valuisset cum illa imperatori tolli nō licuerit[l] que iuris naturalis existunt. ¶ Vt igitur sicut memorata sententia iuris caret effectu: sic auctoritate ⁊ nomine[m] rei careat iudicate: vt nec in opinione communi aut vulgi[n] labiis nomen habere sententie mereatur: vt etiā in magnum iusticie ac pacis obseq̄um scandalosis occurratur periculis: que cum nostra ⁊ ecclesie prouīciaꝫ multaꝫ regnorum ⁊ gentium turbatione non modica possent occasione ipsius pro tempore suboriri. ¶ Nos taz ex superioritate[o] quaz ad imperium non est dubium nos habere: cū ex potestate in quam ua cante imperio imperator succedimus[p]: ⁊ nihilominus ex illius plenitudine potestatis quaz xp̄s rex regū ⁊ dñs dñantium[q] nobis licet immeritis in psona bti petri concessit[r] snīaz ⁊ processus omnes predictos ⁊ quicquid ex eis[s] secutuz est vel occasione ipsoꝫ de fratrū nostrorum ꝓsilio[t] declaramus fuisse ⁊ eē omnino irritos ⁊ inanes: nullumqz ōbere aut debuisse sortiri effectum: seu nocumentum vel notā afferre cuiquā vel quomodolibet attulisse ipsosqz nihilominus quatenus ꝓcesserūt de facto: ⁊ qcqd ex eis secutuz est: vel ob eos vel in posteruz sequi posset irritum reuocamus[u].

Rubrica de appellationibus.

¶ Clemens. v. in cōcilio vienēsi.

¶ Valet appellatio coraz maiore parte pluriuz iudicum sed appellato est appellatio delatio ⁊ termini prefixio intimanda. h. d. Joan. an.

Si a iudicib⁹[x] duob⁹ aut pluribus fuerit appellādum[y]: qz forte de facili coꝫ pñtia simul[z] hēri nō posset: liceat corā[a] ipsis vl maiori⁹ parte ipsorum appellare[b] ⁊ apostolos petere separatim: valebitqz appellatio talis[c] ac si simul[d] fuisset i eorum presentia ab omnibus appellatuz. Est tamē appellato ignorāti[e] appellationis necnon delationis[f]

Sno. ibi de of. ordi. c. pe. ⁊. ii. q. i. primates.

Ia iudicibus. ⁊ sunt due partes. secunda ibi: est tñ. ⁊ quod dicit iudicibus intelligo ordinarijs vel delegatis siue sint ad cās: siue sint executores ad gratias ⁊ idem etiam puto de arbitris iuris a quibus appellari potest: de of. deleg. ab arbitris lib. vi. cum ea sit ratio.

y ¶ Appellādū. in iudicio vel ex snia vel grauamine forte: dato ergo ꝙ haberi posset ipsorū copia: locus esset ei ꝙ ō dē: sed ante ꝓstōnem istam tunc solum sic diuisim de facto appellabamus qñ cōiter iudices haberi nō poterāt. vnde seruabat ꝙ singulariter requirebātur ut conuenirent.

5 ¶ Simul. scire ōbes ꝙ Inno. in decre. cum super de of. delega. in glo. magna circa medū dicit ꝙ ab vno ex plurib⁹ iudicib⁹ nō potest appellari: nisi appelletur ex oībus: ⁊ qz cum nō sit licitū appellare nisi a grauamine: ⁊ vnus sine alijs grauare nō possit: qz solus iurisditionem nō hz: ergo nō ab vno: sz ab oībus simul appellanduz ē. Sed si Inno. intellexit simul i loco. s. congregatis tpe quo appellatur: hoc igit̄ hic corrigitur sz si itellexit simul respectu: forme vel interpositionis: hoc hic non tangitur lz enim hic separatim appellet: nō ab oīb⁹ appellatur. hoc tñ scias ꝙ quotiens vnus ex plurib⁹ iudicibus procedere potest ⁊ ab ipso solo si procedit poterit appellari de primo vide quod no. ō arbi. c. ij. li. vi.

z ¶ Coram ipsis. vide qō no. de elec. vt circa lib. vi. in pñtia eiuz iudicis appellanduz est. ij. q. vi. biduuz: vbi de hoc. ⁊. ꝫ. co. ti. suggestum.

? ¶ Maiori. qñ sunt plures q̄ duo. Nam in duob⁹ non est vare partem maiorem: oportebit ergo tunc ꝙ corā ambobus fiat appellatio si diuisim possūt haberi: sz quid si ambo ⁊ diuisim nō possunt haberi: vel qñ sunt plures nō potest hri pars maior etiaz diuisim. Solu. ex quo non stat per appellantez sibi non nocet: facta igitur protestatione appellet coraz illis vel illo quos vel quem habere pōt vel si nullum potest habere coraz publicis ⁊ honestis psonis eo. ti. c. fi. de offi. ordi. pastoralis. si haberet copiaz iudicis ad quem coram illo appellet. ij. q. vi. biduum.

x ¶ Appellare separatim vt sequitur: est enim mēs lfe ꝙ qlibet istorum actuum appellatio ⁊ apostolorū petitio separatim fieri possit.

a ¶ Talis. supple ⁊ apostolorū petino.

b ¶ Ac si simul. cōcor. de re iudi. c. pe. li. vi.

c ¶ Ignoranti. scienti. n. certificari non debet: de re iudica. cū qui certus: lib. vi. presumitur autem ignorantia: de re iudicata. presumitur lib. vi. cum concor.

d ¶ Delationis. vbi delatum est tunc negocium principale per hoc est coram iudice appellatiōis. ꝫ. co. cum appellationibus. lib. vi. ⁊ ideo intimandum est appellato: ⁊ facit hec littera ad id quod no. ꝙ deferri appellationi: ⁊ terminum illi prefigere sunt diuersa.